

SVENSK STANDARD

SS 637003:2015

Fastställt/Approved: 2015-09-30
Publicerad/Published: 2015-10-01
Utgåva/Edition: 3
Språk/Language: svenska/Swedish
ICS: 03.220.01; 07.040; 35.240.60; 35.240.70

Geografisk information – Belägenhetsadresser – Begrepp och principer

Geographic information – Location addresses – Concepts and principles

This preview is downloaded from www.sis.se. Buy the entire standard via <https://www.sis.se/std-8016416>

Standarder får världen att fungera

SIS (Swedish Standards Institute) är en fristående ideell förening med medlemmar från både privat och offentlig sektor. Vi är en del av det europeiska och globala nätverk som utarbetar internationella standarder. Standarder är dokumenterad kunskap utvecklad av framstående aktörer inom industri, näringsliv och samhälle och befrämjar handel över gränser, bidrar till att processer och produkter blir säkrare samt effektiviserar din verksamhet.

Delta och påverka

Som medlem i SIS har du möjlighet att påverka framtida standarder inom ditt område på nationell, europeisk och global nivå. Du får samtidigt tillgång till tidig information om utvecklingen inom din bransch.

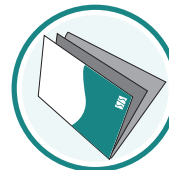
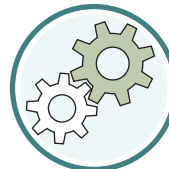
Ta del av det färdiga arbetet

Vi erbjuder våra kunder allt som rör standarder och deras tillämpning. Hos oss kan du köpa alla publikationer du behöver – allt från enskilda standarder, tekniska rapporter och standardpaket till handböcker och onlinetjänster. Genom vår webbtjänst e-nav får du tillgång till ett lättnavigerat bibliotek där alla standarder som är aktuella för ditt företag finns tillgängliga. Standarder och handböcker är källor till kunskap. Vi säljer dem.

Utveckla din kompetens och lyckas bättre i ditt arbete

Hos SIS kan du gå öppna eller företagsinterna utbildningar kring innehåll och tillämpning av standarder. Genom vår närhet till den internationella utvecklingen och ISO får du rätt kunskap i rätt tid, direkt från källan. Med vår kunskap om standarders möjligheter hjälper vi våra kunder att skapa verklig nytta och lönsamhet i sina verksamheter.

Vill du veta mer om SIS eller hur standarder kan effektivisera din verksamhet är du välkommen in på www.sis.se eller ta kontakt med oss på tel 08-555 523 00.

Standards make the world go round

SIS (Swedish Standards Institute) is an independent non-profit organisation with members from both the private and public sectors. We are part of the European and global network that draws up international standards. Standards consist of documented knowledge developed by prominent actors within the industry, business world and society. They promote cross-border trade, they help to make processes and products safer and they streamline your organisation.

Take part and have influence

As a member of SIS you will have the possibility to participate in standardization activities on national, European and global level. The membership in SIS will give you the opportunity to influence future standards and gain access to early stage information about developments within your field.

Get to know the finished work

We offer our customers everything in connection with standards and their application. You can purchase all the publications you need from us - everything from individual standards, technical reports and standard packages through to manuals and online services. Our web service e-nav gives you access to an easy-to-navigate library where all standards that are relevant to your company are available. Standards and manuals are sources of knowledge. We sell them.

Increase understanding and improve perception

With SIS you can undergo either shared or in-house training in the content and application of standards. Thanks to our proximity to international development and ISO you receive the right knowledge at the right time, direct from the source. With our knowledge about the potential of standards, we assist our customers in creating tangible benefit and profitability in their organisations.

If you want to know more about SIS, or how standards can streamline your organisation, please visit www.sis.se or contact us on phone +46 (0)8-555 523 00

Denna standard ersätter SS 637003:2007, utgåva 2.

This standard supersedes the Swedish Standard SS 637003:2007, edition 2.

Syftet med den andra utgåvan var framför allt att beskriva datastrukturer (i standarden kallade applikations-schema) för utbyte av belägenhetsadresser. Dessa datastrukturer har inte utnyttjats i några tillämpningar och denna tredje utgåva innehåller därför inga datastrukturer utan fokuserar på begrepp inom området belägenhetsadresser samt hur belägenhetsadresser ska skrivas.

Titeln har ändrats för att överensstämma bättre med innehållet.

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sverige. Användningen av denna produkt regleras av slutanvändarlicensen som återfinns i denna produkt, se standardens sista sidor.

© Copyright SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sweden. All rights reserved. The use of this product is governed by the end-user licence for this product. You will find the licence in the end of this document.

Uppllysningar om sakinnehållet i standarden lämnas av SIS, Swedish Standards Institute, telefon 08-555 520 00. Standarder kan beställas hos SIS Förlag AB som även lämnar allmänna uppllysningar om svensk och utländsk standard.

Information about the content of the standard is available from the Swedish Standards Institute (SIS), telephone +46 8 555 520 00. Standards may be ordered from SIS Förlag AB, who can also provide general information about Swedish and foreign standards.

Standarden är framtagen av kommittén för Belägenhetsadresser, SIS/TK 466.

Har du synpunkter på innehållet i den här standarden, vill du delta i ett kommande revideringsarbete eller vara med och ta fram andra standarder inom området? Gå in på www.sis.se - där hittar du mer information.

SS 637003:2015 (Sv)

Innehåll	Sida
0 Orientering	3
0.1 Standardens syfte.....	3
0.2 Belägenhetsadressens funktion	3
0.3 Ansvar för att sätta belägenhetsadresser.....	3
0.4 God ortnamnsned	3
0.5 Adresser till bostadslägenheter	4
0.6 Inspire	4
0.7 Internationell standardisering	4
1 Omfattning.....	5
2 Termer och definitioner	5
3 Belägenhetsadresser och adressplatser	7
3.1 Adressreferenssystemet för belägenhetsadresser.....	7
3.2 Områdesindelning	8
3.2.1 Hierarki	8
3.2.2 Kommun	8
3.2.3 Geografisk kommundel.....	8
3.2.4 Gatuadressområde.....	9
3.2.5 Metertalsadressområde.....	9
3.2.6 Byadressområde	9
3.2.7 Gårdsadressområde.....	9
3.3 Belägenhetsadress för en gatuadressplats	10
3.3.1 Ingående adresskomponenter för gatuadressplats	10
3.3.2 Adressnummer för gatuadressplats	10
3.3.3 Bokstavstillägg för gatuadressplats	10
3.3.4 Lägestillägg för gatuadressplats.....	10
3.3.5 Lägenhetsnummer för gatuadressplats.....	11
3.3.6 Adressplatsbeteckning för gatuadressplats.....	11
3.3.7 Skrivning av belägenhetsadress för gatuadressplats.....	11
3.4 Belägenhetsadress för en metertalsadressplats	11
3.4.1 Ingående adresskomponent för metertalsadressplats	11
3.4.2 Adressnummer för metertalsadressplats.....	12
3.4.3 Avstånd från vägen.....	12
3.4.4 Bokstavstillägg för metertalsadressplats	12
3.4.5 Adressplatsbeteckning för metertalsadressplats.....	12
3.4.6 Skrivning av belägenhetsadress för metertalsadressplats	12
3.5 Belägenhetsadress för en byadressplats	13
3.5.1 Ingående adresskomponent för byadressplats	13
3.5.2 Adressnummer för byadressplats.....	13
3.5.3 Bokstavstillägg för byadressplats	13
3.5.4 Adressplatsbeteckning för byadressplats.....	14
3.5.5 Skrivning av belägenhetsadress för byadressplats	14
3.6 Belägenhetsadress för en gårdsadressplats	14
3.6.1 Ingående adresskomponent för gårdsadressplats	14
3.6.2 Adressnummer för gårdsadressplats	15
3.6.3 Bokstavstillägg för gårdsadressplats	15
3.6.4 Adressplatsbeteckning för gårdsadressplats.....	15
3.6.5 Skrivning av belägenhetsadress för gårdsadressplats.....	15
3.7 Användning av populärnamn.....	16
4 Tillåtna tecken i namn och beteckningar	17
Litteraturförteckning.....	18

0 Orientering

0.1 Standardens syfte

Denna standard beskriver ett adressreferenssystem för belägenhetsadresser inom Sverige. Den syftar till att vara ett stöd dels för arbete med adressättning och fastställande av belägenhetsadresser, dels för utbyte av data om belägenhetsadresser. Standarden anger hur belägenhetsadresser byggs upp och skrivs.

0.2 Belägenhetsadressens funktion

En belägenhetsadress anger var en geografisk plats är belägen. Plats är enligt Svensk ordbok utgiven av Svenska Akademien "...område med välbestämt läge och begränsad omfattning, ibland mer eller mindre tänkt som en punkt (jämför: position, ställe)" [1].

Belägenhetsadressen anger således platsen och pekar därigenom ut en företeelse som är belägen på platsen eller som representeras av denna plats. Denna metod att ange den geografiska platsen utgör ett indirekt referenssystem. Eftersom läget av en plats också kan beskrivas med koordinater kan platsen beskrivas såväl med det indirekta referenssystemet som med ett koordinatbaserat, även kallat ett direkt referenssystem.

Olika typer av adresser fyller olika syften. En postadress till exempel ger information till postoperatör om slutdestination för postförsändelser och en besöksadress anger var man kan anträffa någon eller något. För att en belägenhetsadress ska fylla sitt syfte är det nödvändigt att den är unik, alltså att varje belägenhetsadress bara förekommer en gång. Den ska också entydigt peka ut en enda plats. Av detta följer att belägenhetsadresser måste sättas, fastställas och registreras på ett enhetligt sätt och att inom varje geografiskt område någon organisation måste ha ansvaret för detta.

Belägenhetsadressen har en viktig funktion genom att den kan fungera som identifierare för den byggnad eller anläggning som adressen knutits till. Denna funktion kan utnyttjas för uppbyggnad av register över exempelvis bostadslägenheter eller verksamhetslokaler. En annan viktig funktion är att belägenhetsadresser används i folkbokföringen, i förekommande fall kompletterad med lägenhetsnummer.

Till skillnad från många andra referenssystem är belägenhetsadresserna kända och används av dem som besöker, bor på eller verkar på platsen. De redovisas ofta på kartor och också på skyltar vid gator och vägar och på hus. Belägenhetsadresserna är särskilt viktiga för tillfälliga besökare.

0.3 Ansvaret för att sätta belägenhetsadresser

I och med lagen om lägenhetsregister [2] har ansvaret för att sätta belägenhetsadresser till en del lagreglerats. I § 10 anges att "*För varje entré ska kommunen fastställa en belägenhetsadress*".

Genom kommunallagens [3] regler om kommunernas allmänna kompetens får i praktiken kommunerna ansvaret för att fastställa belägenhetsadresser när sådana uppenbarligen behövs, som för lokaler där verksamhet bedrivs och för samlingslokaler.

Standarden tar framför allt upp de behov som det allmänna har. Därför berörs inte sådana adresser som den enskilde ansvarar för, exempelvis adresser inom olika typer av byggnader och anläggningar.

0.4 God ortnamnsd

Belägenhetsadresserna innehåller alltid ortnamn. Det är med hjälp av ortnamnen som en belägenhetsadress blir unik och entydig. Ortnamnen är samtidigt en viktig bärare av landets kulturarv och detta avspeglas i regler om god ortnamnsd i kulturmiljölagen. Standarden stöder också inom ramen för god ortnamnsd lokala traditioner i adresskicket.

Vid fastställandet av namnen i belägenhetsadressen ska god ortnamnsd iakttas i enlighet med kapitel 1 § 4 i kulturmiljölagen [7]:

SS 637003:2015 (Sv)

Vid statlig och kommunal verksamhet ska god ortnamnsed iakttas. Det innebär att:

- *hävdivunna ortnamn inte ändras utan starka skäl*
- *ortnamn i övrigt stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet, om inte hävdivunna stavningsformer talar för annat*
- *påverkan på hävdivunna namn beaktas vid nybildning av ortnamn och*
- *namn på svenska, samiska, finska och meänkieli så långt möjligt används samtidigt på kartor samt vid skyltning och övrig utmärkning i flerspråkiga områden.*

Namn som godkänts av Lantmäteriet ska i statlig och kommunal verksamhet användas i sin godkända form. Lag (2013:548).

0.5 Adresser till bostadslägenheter

Med hjälp av lägenhetsnummer är det möjligt att adressera en specifik bostadslägenhet. En sådan adress är i sig inte en belägenhetsadress men kan betraktas som en adress som är underordnad belägenhetsadressen. Denna standard visar hur belägenhetsadresser kan kompletteras med lägenhetsnumret för att ange adressen till lägenheten.

0.6 Inspire

EU:s Inspirearbete har resulterat i lagen om miljöinformation [4]. I den omnämns att svenska adresser ska ingå i ett europeiskt system av information. I praktiken innebär det att adressdata ska finnas tillgängliga enligt en gemensam dataspecifikation. Genom att medlemsstaterna har olika adressreferenssystem måste en sådan specifikation hållas på en generell nivå. Denna standard gör det möjligt att beskriva hur specifikationen ska tillämpas för svenska adressreferenssystemet.

0.7 Internationell standardisering

Inom ISO [6] pågår standardisering på adressområdet. Ett förslag finns till en standard, ISO/DIS 19160-1 [5], som kommer att kunna användas för att beskriva nationella adressreferenssystem, inklusive det svenska. De grundläggande begrepp i denna standard som har hämtats därifrån har i avsnitt 2 angivits med engelsk term och källa.

1 Omfattning

Denna standard beskriver det svenska adressreferenssystemet för belägenhetsadresser.

Adressättning i svenska kommuner utgår från en särskild geografisk indelning. Denna standard beskriver principerna för denna geografiska indelning.

Denna standard specificerar regler för adresskomponenter i belägenhetsadresser för gatuadressplatser, metertalsadressplatser, byadressplatser och gårdsadressplatser.

Denna standard specificerar regler för hur adresser ska skrivas.

För adressering inne i byggnader och anläggningar begränsar sig denna standard till hur en bostadslägenhet adresseras för en viss belägenhetsadress.

2 Termer och definitioner

För tillämpning av detta dokument gäller de termer och definitioner som anges nedan.

2.1

adress

strukturerad information som medger otvetydig bestämning av ett objekt med syftet att detta ska kunna identifieras och lägesbestämmas

[KÄLLA: ISO/DIS 19160-1]

en address

2.2

adresserbart objekt

objekt som kan tilldelas en adress

[KÄLLA: ISO/DIS 19160-1]

en addressable object

2.3

adresskomponent

beståndsdel hos **adress**

[KÄLLA: ISO/DIS 19160-1]

en address component

2.4

adressnummer

adresskomponent i form av ett nummer som inom ett **adressområde** identifierar en eller en serie av **adressplatser**

Anm. 1 till termpost: I en serie av adressplatser identifieras de enskilda adressplatserna med bokstavstillägg eller lägestillägg.

2.5

adressområde

för adressering skapat geografiskt område inom en **geografisk kommundel**

2.6

adressplats

adresserbart objekt som utgörs av en geografisk plats

SS 637003:2015 (Sv)

2.7
adressplatsbeteckning
beteckning bestående av **adressnummer** och till detta underordnade **adresskomponenter** som inom ett **adressområde** identifierar en **adressplats**

2.8
belägenhetsadress
adress till en geografisk plats

2.9
bokstavstillägg
adresskomponent bestående av en eller två bokstäver som används för att identifiera de enskilda **adressplatserna** i en serie av **adressplatser** med samma **adressnummer**

Anm. 1 till termpost: En äldre benämning på bokstavstillägg är littera.

2.10
byadress
adress som baseras på ett gemensamt namn för en samlad bebyggelse

2.11
byadressområde
adressområde där **byadresser** eller **gårdsadresser** tillämpas

2.12
byadressplats
adressplats inom ett **byadressområde**

2.13
gatuadress
adress som baseras på namnet på en gata eller väg samt löpande **adressnummer** längs denna

2.14
gatuadressområde
adressområde där **gatuadresser** tillämpas

2.15
gatuadressplats
adressplats inom ett **gatuadressområde**

2.16
geografisk kommundel
geografiskt avgränsat område som uppstått genom indelning av en **kommun**

Anm. 1 till termpost: Hela kommunen består av geografiska kommundelar.

Anm. 2 till termpost: Med en (icke geografisk) kommundel avses vanligen ett område som inte nödvändigtvis är geografiskt väldefinierat.

Anm. 3 till termpost: När en kommun inte har indelats i geografiska kommundelar betraktas hela kommunen som en enda geografisk kommundel.

2.17
gårdsadress
adress som baseras på ett gemensamt namn för en samlad bebyggelse och namnet på en gård eller annan bebyggelsegrupp

2.18

gårdsadressområde

adressområde inom ett **byadressområde** där **gårdsadresser** tillämpas

2.19

gårdsadressplats

adressplats inom ett **gårdsadressområde**

2.20

kommun

geografiskt avgränsad administrativ enhet enligt regeringens tillkännagivande om länens indelning i kommuner

2.21

lägenhetsnummer

adresskomponent i form av fyra siffror som anger en lägenhets våningsplan och placering i trapphuset

2.22

lägestillägg

adresskomponent som identifierar en uppgång i en entré

2.23

metertalsadress

adress som baseras på namnet på en väg samt avstånd längs färdvägen

2.24

metertalsadressområde

adressområde där **metertalsadresser** tillämpas

2.25

metertalsadressplats

adressplats inom ett **metertalsadressområde**

2.26

ortnamn

en under viss tid och i en viss krets av människor entydig benämning på en bestämd geografisk plats

Anm. 1 till termpost: Exempel på ortnamn är namn på vägar, torg, byggnader och vattendrag.

en place-name

2.27

populärnamn

benämning som inte är en **adress** men som används som ett komplement till **belägenhetsadressen** för att identifiera en eller en samling av **adressplatser**

Anm. 1 till termpost: Ett populärnamn identifierar en adressplats utan att ange dess läge så som en belägenhetsadress gör.

3 Belägenhetsadresser och adressplatser

3.1 Adressreferenssystemet för belägenhetsadresser

En metod för att från en godtycklig plats i Sverige kunna hitta till en annan godtycklig plats är att söka sig fram till allt mindre områden. Väl framme i den kommun som platsen ligger i kan man, med hjälp av till exempel skyltning och kartor, hitta en viss geografisk kommunedel och därefter den gata och plats man söker.

Namnen på till exempel kommunen, den geografiska kommundelen, vägen, gatan och byn kan användas för att ange en belägenhetsadress. Belägenhetsadressen är en strukturerad och unik sammanställning av de namn och andra beteckningar, så kallade adresskomponenter, som behövs för att man ska hitta rätt.

SS 637003:2015 (Sv)

I det svenska adressreferenssystemet för belägenhetsadresser ska fyra typer av adresser tillämpas: gatuadress, metertalsadress, byadress eller gårdsadress.

EXEMPEL Belägenhetsadressen för den adressplats som har nummer 17B vid gatan Sibeliusgången i kommundelen Akalla i kommunen Stockholm innehåller alltså adresskomponenterna Stockholm, Akalla, Sibeliusgången, 17 och B. Belägenhetsadressen blir unik och entydig om beteckningen 17B bara förekommer en gång vid gatan med namnet Sibeliusgången, som i sin tur bara finns på ett ställe i Akalla. Slutligen får det bara finnas en kommundel Akalla i kommunen Stockholm och bara en svensk kommun med det namnet.

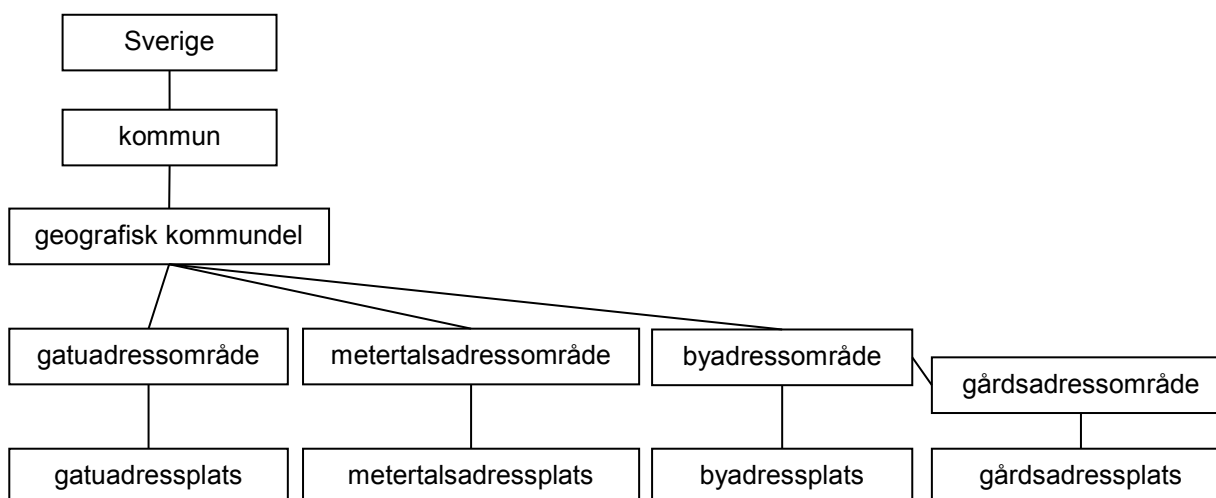
3.2 Områdesindelning

3.2.1 Hierarki

Grunden för belägenhetsadresser ska vara en indelning av Sverige i kommuner. Kommunerna ska i sin tur delas in i namngivna geografiska kommundelar. I många fall omfattas hela kommunen av endast en geografisk kommundel.

Den typ av adress som är lämpligast för ett visst område inom en geografisk kommundel avgör om området ska betraktas som gatuadressområde, metertalsadressområde, byadressområde eller gårdsadressområde. Inom gatuadressområden tillämpas gatuadresser och inom metertalsadressområden tillämpas metertalsadresser. Inom ett byadressområde tillämpas byadresser utom då det innehåller ett gårdsadressområde. Där ska gårdsadresser tillämpas.

På yttersta nivån finns olika typer av adressplatser. Figur 1 visar relationerna mellan olika typer av områden och platser.

Figur 1 – Hierarki för olika typer av platser och områden

3.2.2 Kommun

Kommuner ska avse ett område som beskrivs av kommunindelningen i Sverige.

Namnet på kommunen ska användas som adresskomponent.

3.2.3 Geografisk kommundel

Geografiska kommundelar ska omfatta en del av en kommun, eller i vissa fall, hela kommunen. Hela kommunen ska vara indelad i geografiska kommundelar. Dessa ska användas för att skapa unika belägenhetsadresser och för grov lägesbestämning inom en kommun.

Namnet på den geografiska kommundelen ska användas som adresskomponent och vara unikt inom kommunen.

Namnet ska innehålla högst 35 tecken ur teckenmängd 1, se avsnitt 4.

Om en kommun omfattar endast en geografisk kommundel ska denna ha samma namn som kommunen.

ANM. 1 Namnet brukar ha tydlig ortnamnskaraktär.

ANM. 2 Namnet på kommunen förekommer ofta även som namn på en av de geografiska kommundelarna.

3.2.4 Gatuadressområde

Gatuadressområde ska motsvara gata, väg eller torg. Kvarter ska inte vara ett gatuadressområde.

Ett gatuadressområde ska tillhöra en och endast en geografisk kommundel. När en och samma väg finns inom två eller flera geografiska kommundelar, ska flera gatuadressområden skapas.

Namnet på gatuadressområdet ska användas som adresskomponent och vara unikt inom den geografiska kommundel som gatuadressområdet tillhör.

Namnet ska innehålla högst 35 tecken ur teckenmängd 2, se avsnitt 4.

ANM. Namnet har normalt en tydlig gatu- eller vägnamnskaraktär.

3.2.5 Metertalsadressområde

Metertalsadressområden förekommer men kan i princip ersättas av gatuadressområden. Vid upprättande av belägenhetsadresser bör inte nya metertalsadressområden skapas.

Metertalsadressområden ska motsvara en väg och förekommer i första hand utanför tätorter.

Ett metertalsadressområde ska tillhöra en och endast en kommundel. När en och samma väg finns inom två eller flera geografiska kommundelar, ska flera metertals- och/eller gatuadressområden skapas.

Namnet på metertalsadressområdet ska användas som adresskomponent och vara unikt inom den geografiska kommundel som metertalsadressområdet tillhör.

Namnet ska innehålla högst 35 tecken ur teckenmängd 3, se avsnitt 4.

ANM. Namnet har normalt en tydlig gatu- eller vägnamnskaraktär.

3.2.6 Byadressområde

Byadressområden ska användas utanför tätorterna utom i de fall kommunen bestämt att adressättning ska bygga på vägnamn eller där man inte vill använda vägnamn av exempelvis kulturhistoriska skäl. De utgör områden där bebyggelsen kan betecknas med ett gemensamt namn. Indelningen bygger normalt på befintlig indelning i byar eller andra bebyggelseområden.

ANM. Kapitel 1 § 4 i kulturmiljölagen [7] kräver att namn på byadressområden ska följa god ortnamnsed. Det innebär bland annat att man ska skriva namnet enligt vedertagna regler för språkriktighet och att man inte ska ändra hävdvunna namn utan starka skäl. I statlig och kommunal verksamhet ska namnet ha den form som godkänts av Lantmäteriet.

Namnet på byadressområdet ska användas som adresskomponent och vara unikt inom den geografiska kommundel som byadressområdet tillhör.

Namnet ska innehålla högst 35 tecken ur teckenmängd 4, se avsnitt 4.

3.2.7 Gårdsadressområde

Gårdsadressområden ska vara underordnade ett byadressområde. De kan användas för en del av byadressområdet, till exempel en liten bebyggelsegrupp eller en gård, som kan beskrivas med ett gemensamt sammanfattande namn.